

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim –laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo– me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

Solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumstedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium...».

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό: **mihi, corporis, pericula, augur, hac, agmina, militum.**

Μονάδες 7

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

bene : τη γενική ενικού του επιθέτου στο αρσενικό γένος στον συγκριτικό και στον υπερθετικό βαθμό.

excellentes : τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς.

omnes cruciatus : την αφαιρετική ενικού.

tantas dimicationes : την αφαιρετική πληθυντικού.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

proponebam : την αφαιρετική του σουπίνου.

colendo : το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή.

conformabam : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.

obicere : το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή.

potui : το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού

noluit : το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα.

instaret : τον ίδιο τύπο στην υποτακτική παρακειμένου στην ίδια φωνή.

circumsedisti: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή.

Μονάδες 8

β. **gerendi** : να γράψετε τις μετοχές όλων των χρόνων στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους στη ίδια φωνή.

miniteris : να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων.

Μονάδες 7

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

colendo, excellentes, mortis, parvi, obicere, solus, augur, Sullae, quibus, hostem.

Μονάδες 10

β. licet mortem miniteris:

να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, τον συντακτικό ρόλο, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς.

Μονάδες 5

4.α. administrandi rem publicam:

να γίνει η γερουνδική έλξη και να διευκρινίσετε αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι.

Μονάδες 6

β. Solus Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit:

να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: *Cicero dixit...*

Μονάδες 6

γ. quas ego mihi proponebam:

να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Εγώ αυτές έβαζα πάντα μπροστά μου ως παράδειγμα, επιθυμώντας να διοικήσω και να διαχειριστώ σωστά την πολιτεία (μας). Διέπλαθα την ψυχή και το νου μου με το να λατρεύω και να αναλογίζομαι τους έξοχους άνδρες. Διότι έτσι, δηλαδή με το να επιδιώκω μόνο τον έπαινο και τη δόξα και με το να θεωρώ μικρής αξίας όλα τα βάσανα του σώματος και όλους τους θανάσιμους κινδύνους, μπόρεσα να ριχτώ σε τόσο πολλούς και τόσο μεγάλους κινδύνους για τη σωτηρία σας.

Μόνος ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλαος, ο οιωνοσκόπος όταν του ζητήθηκε η γνώμη του γι' αυτό το πράγμα αρνήθηκε να πει επίσημα την άποψή του. Και μάλιστα όταν ο Σύλλας απειλητικός τον πίεζε, αυτός είπε στο Σύλλα: «Ακόμα κι αν μου δείξεις τα αγήματα των στρατιωτών, με τα οποία έχεις περικυκλώσει το βουλευτήριο, ακόμα κι αν με απειλήσεις με θάνατο, εγώ ποτέ δε θα κηρύξω το Μάριο εχθρό του κράτους...».

B. Παρατηρήσεις:

1.α. mihi → nobis

corporis → corporum

pericula → periculum

augur → augures

hac → his

agmita → agmen

militum → militis

β. bene → melioris – optimi

excellentes → excellentiores – excellentissimos

omnes cruciatus → omni cruciatu

tantas dimicationes → tantis dimicationibus

2.α. propomebam: propositu

colendo: coluisset

conformabam: conformantor

obicere: obiectum iri

potui: possetis

noluit: non vultis

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

instaret: institerit

circumsedisti: circumsedeamini

β. gerendi: gerens

gesturus

miniteris: minitentur

minitarentur

minitaturi –ae - a sint

minitati –ae –a sint

minitati –ae –a essent

-

3.α. colendo: είναι αφαιρετική του γερουνδίου που δηλώνει τον τρόπο στο conformabam.

excellentes: είναι επιθετική μετοχή που λειτουργεί ως επιθετικός προσδιορισμός στο homines.

mortis: είναι γενική επεξηγηματική στο pericula.

parvi: είναι γενική της αξίας από το esse [στα cruciatus και pericula], δηλώνει την αφηρημένη αξία.

obicere: είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα potui.

solus: είναι κατηγορηματικός προσδιορισμός στο Quintus Mucius Scaevola.

augur: είναι παράθεση στο Quintus Mucius Scaevola.

Sullae: είναι [έμμεσο] αντικείμενο στο dixit.

quibus: είναι αφαιρετική του μέσου στο circumsedisti.

hostem: είναι κατηγορούμενο στο Marium.

β. licet mortem miniteris: Δευτερεύουσα παραχωρητική πρόταση, που λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης. Εισάγεται με το σύνδεσμο licet που προήλθε από το απρόσωπο ρήμα licet = επιτρέπεται με παράλειψη του ut +υποτακτική. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχθούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας, χρόνου ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (iudicabo) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Ενδεικτική είναι η παρουσία του tamen στην κύρια πρόταση.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

4.α. administrandi rem publicam: rei publicae administrandae.

Η γερουνδιακή έλξη είναι προαιρετική, γιατί πρόκειται για απρόθετη γενική του γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική.

β. Cicero dixit solum Scaevolam augurem de illa re interrogatum sententiam dicere noluisse.

γ. quae a me mihi proponebantur.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΧΑΝΤΖΗΤΣΟΜΠΙΑΝΗ Χ.